

REKOMMENDATION R18

Övriga upplysningar som ska lämnas i not

November 2018

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

Innehåll

Denna rekommendation ska tillämpas då upplysningar ska lämnas i not om särredovisning och räkenskapsrevision.

Rekommendationen gäller för redovisnings-skyldiga enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Rekommendationens bindande verkan

Enligt 1 kap. 4 § LKBR ska bokföring och redovisning fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normgivande organ inom kommunal redovisning och har till uppgift att utveckla god redovisningssed enligt LKBR.

Text markerad med fet stil utgör den normerande delen i denna rekommendation.

Enligt 4 kap. 3 § tredje stycket LKBR ska upplysning om skälen för avvikelse från denna rekommendation lämnas i en not.

Det är aldrig förenligt med god redovisningssed att avvika från uttryckliga lagregler (prop. 1996/97:52 s. 45).

Lagregler

Upplysningar som ska lämnas i not om särredovisning samt räkenskapsrevision regleras i 9 kap. 5 och 13 §§ LKBR.

Definitioner

I denna rekommendation betyder:

kommun – kommun, region och kommunal-förbund;

räkenskapsrevision – de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och års-redovisning;

särredovisning – ekonomisk redovisning som ska särskilja en verksamhet.

Särredovisning

Enligt 9 kap. 5 § LKBR ska en upplysning lämnas om vilka särredovisningar som upprättats under räkenskapsåret till följd av bestämmelser i lag eller annan författning.

Krav på särredovisning finns bl.a. i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, ellagen (1997:857), fjärrvärmelagen (2008:263), naturgaslagen (2005:403), lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. och lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Upplysningskravet omfattar verksamhet som bedrivs av kommuner samt av kommunala koncernföretag som omfattas av de sammanställda räkenskaperna enligt 12 kap. 8 § LKBR (prop. 2017/18:149 s. 134).

Utöver lagens krav på upplysningar om vilka särredovisningar som upprättats under räkenskapsåret **ska även information lämnas om var särredovisningarna finns tillgängliga.**

Räkenskapsrevision

Enligt 9 kap. 13 § LKBR ska upplysning lämnas om den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning s.k. räkenskapsrevision. **Det innebär att utgifter för revision som utförs året efter redovisas som kostnad det räkenskapsår revisionen avser.**

Med granskning av räkenskapsinformation avses det som uppräknas i 2 kap. 4 § LKBR. Utöver delårsrapport, årsredovisning och specifikation till balansräkningspost avses följaktligen:

- grundbokföring och huvudbokföring,
- sidoordnad bokföring,
- verifikation och handling m.m. som en verifikation hänvisar till,
- systemdokumentation och behandlingshistorik,
- avtal och andra handlingar av särskild betydelse för att belysa verksamhetens ekonomiska förhållanden, och
- uppgifter i övrigt som är av betydelse för att det ska gå att följa och förstå de enskilda bokföringsposternas behandling i bokföringen.

I kostnaden ska samtliga kostnader för granskning av räkenskapsrevision ingå, avseende:

- sakkunnigt biträde (externa och/eller eget revisionskontor), och

RKR R18 Övriga upplysningar som ska lämnas i not

- förtroendevalda revisorer (uppskattad del av kostnad som avser räkenskapsrevision).

I propositionen anges att det som ska framgå av årsredovisningen är kostnaden för föregående års granskning, dvs. samma år som årsredovisningen avser.

Upplysningen ska lämnas i separat not avseende kostnader för räkenskapsrevision.

Revisionens uppdrag är att granska all verksamhet. För att ge en total bild av revisionens samlade förutsättningar vad gäller tilldelade medel kan därför även upplysning lämnas om revisionens totala kostnad. **Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision behöver då specificeras för att uppfylla upplysningskravet i LKBR.**

Ikraftträdande

Denna rekommendation gäller från och med räkenskapsåret 2019. Mindre redaktionella justeringar gjorda november 2020.

Bakgrund, överväganden och motiveringar

I lagen om kommunal bokföring och redovisning har införts ett särskilt kapitel om upplysningar i not (9 kap. LKBR). De upplysningskrav som denna rekommendation behandlar har inte tagits upp inom ramen för någon av RKR:s övriga rekommendationer. Vad gäller upplysningskraven om räkenskapsrevision och särredovisning behövs därför kompletterande normering.

Särredovisning

I propositionen En ändamålsenlig kommunal bokföring och redovisning konstateras att det kan vara svårt för den enskilde att veta i vilka kommunala verksamheter som det finns krav på särredovisning. Därför har det i LKBR införts ett krav på att lämna en upplysning i not om vilka särredovisningar som upprättats. Syftet är att göra det möjligt att utifrån den kommunala årsredovisningen få en samlad bild över de särredovisningar som har upprättats av kommunen, regionen och de kommunala koncernföretag som omfattas av de sammanställda räkenskaperna (prop. 2017/18:149 s. 54 ff.).

Räkenskapsrevision

Av förarbetena till LKBR framgår att upplysning om sammanlagd kostnad för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning ska finnas i årsredovisningen. Syftet är att lyfta fram och synliggöra en viktig förutsättning för granskningen av bokföring, delårsrapport och årsredovisning. Detta är viktigt ur ett demokratiperspektiv men också med hänsyn bl.a. till jämförbarheten mellan kommuner respektive landsting (prop. 2017/18:149 s. 107 f.). I den totala kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning ska bl.a. kostnaden för sakkunnigt biträde inkluderas (prop. 2017/18:149 s. 136).

Bilagor

Bilagorna syftar till att underlätta tillämpning av rekommendationen, men utgör inte en del av denna.

Bilaga 1

Exempel på upplysning om särredovisningar

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster dnr. xxxxxxxx.

Särredovisningarna finns tillgängliga hos

- X-stad Vatten och avfall AB, tel 0X0-12 34 00 www.xvab.se

Exempel på upplysning om kostnad för räkenskapsrevision

Total kostnad för räkenskapsrevision

Varav kostnad för de sakkunnigas granskning av räkenskaperna

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 201x.

Den totala kostnaden för revision uppgår till x miljoner kronor för år 201x, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgår till y miljoner kronor.